

Z judikatury

NSS 12287/20: (I.) Výrok o propadnutí věci ve správním rozhodnutí je vždy jeho součástí a podléhá instančnímu přezkoumání stejně jako rozhodnutí samo.(II.) Propadnutí věci má ve trestním právu správním vždy povahu trestu.

NSS 9144/24: Prohlášení neoprávněně držené zbraně za propadlou je přípustné jen, když zbraň je majetkem odsouzeného nebo osoby, která má na trestném činu nebo správním deliktu účastenství.

NS 11 Tdo 744/2016-II: Z hlediska uložení trestu propadnutí věci podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku nesmí vzniknout důvodné pochybnosti o vlastnickém právu pachatele k věci, která je předmětem propadnutí.

§ 49

Propadnutí náhradní hodnoty

(1) Jestliže pachatel věc, která by mohla být prohlášena za propadlou, před uložením propadnutí věci zničí, poškodí, zcizí, zatají, učiní neupotřebitelnou nebo zúžitkuje, nebo jestliže jinak propadnutí takové věci zmaří, může mu být uloženo propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci.

(2) Vlastníkem propadlé náhradní hodnoty se stává stát.

Důvodová zpráva

V návaznosti na trestní zákoník a zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim je správní trest propadnutí věci doplněn institutem propadnutí náhradní hodnoty. Pokud pachatel věc, která mohla být prohlášena za propadlou, před uložením správního trestu propadnutí věci zničí, poškodí, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo zúžitkuje, zejména spotřebuje, anebo jestliže jinak propadnutí takové věci zmaří, může mu být uloženo propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci.

§ 49

Komentář

[propadnutí náhradní hodnoty] Trest propadnutí náhradní hodnoty představuje zcela nový druh správního trestu. Jeho smyslem je reagovat na situaci, kdy pachatel před uložením trestu propadnutí věci takovou věc zničí, poškodí, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo zúžitkuje. Jedná se o druh trestu, jehož uložení připadá v úvahu jen tehdy, jestliže nelze rozhodnout o uložení propadnutí věci, neboť tato věc v době ukládání trestu reálně již neexistuje, není k dispozici nebo je v takovém stavu, že trest propadnutí

věci postrádá svůj smysl. Jedná se v podstatě o náhradní trest za propadnutí věci a může být uložen pouze pachateli.

Při rozhodování o propadnutí náhradní hodnoty je nutno v prvé řadě vycházet z toho, zda by bylo skutečně rozhodnuto o uložení trestu propadnutí věci, jejíž náhradní hodnota je předmětem zvažovaného trestu. Za tímto účelem pak přestupkový orgán přihlíží ke všem podmínkám uložení propadnutí věci (srovnej komentář k § 48), a to s přihlédnutím k omezujícím podmínkám daným ust. § 48 odst. 2, 3. Jinak řečeno, nelze rozhodnout o propadnutí náhradní hodnoty tam, kde by nebylo možno rozhodnout o propadnutí věci, které se náhradní hodnota týkala, nebo přestupkový orgán nebyl připraven o propadnutí takové věci rozhodnout.

Trest propadnutí náhradní hodnoty lze uložit jen tehdy, pokud byl pachatel výlučným vlastníkem věci, která mohla být prohlášena za propadnutou. Tento trest dle ust. § 49 nelze uložit v případě, že pachatel zničí, poškodí, zcizí, zatají, učiní neupotřebitelnou nebo zužitkuje věc, která mohla být prohlášena za zabranou (viz § 53).

K odstavci 1

[**podmínky uložení propadnutí náhradní hodnoty**] Uložení správního trestu propadnutí náhradní hodnoty připadá v úvahu jen tehdy, jestliže by bylo na místě vyslovit trest propadnutí věci, ovšem v době rozhodování tato věc není již k dispozici. Za takové situace může správní úřad rozhodnout o propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě věci, která mohla být prohlášena za propadlou.

Předpokladem takového postupu ovšem je, že existovala určitá věc, ohledně které mohlo být rozhodnuto o uložení trestu propadnutí věci a že takový trest mohl být s ohledem na podmínky dané v ust. § 48 uložen. Tedy správní úřad musí nejprve vyřešit tuto otázku, a teprve poté, když shledá, že se o takovou věc jednalo, může rozhodnout o uložení správního trestu propadnutí náhradní hodnoty (blíže viz § 48). Ve svém rozhodnutí musí náležitě odůvodnit, na základě jakých skutečností a důkazů dospěl k závěru, že se jednalo o věc, ohledně níž připadalo v úvahu uložení trestu propadnutí věci z pohledu ustanovení § 48.

K propadnutí náhradní hodnoty je pak nutno, aby pachatel věc, která by mohla být prohlášena za propadlou, před uložení trestu zničil, poškodil, zcizil, zatajil, učinil neupotřebitelnou nebo zužitkoval, nebo jestliže jinak propadnutí takové věci zmaří, kdy:

- **Zničením věci** se rozumí likvidace věci, tedy podstatě zdevastování její majetkové podstaty, v důsledku čehož věc ztrácí svoji hodnotu

a není schopna plnit svůj účel. Příkladem je její úplné rozbití, spálení, zbourání apod. Zničení věci má zpravidla nevratný charakter a v praxi k němu dochází aktivním jednáním pachatele, když nelze vyloučit ani opomenutí určitého jednání.

- **Poškozením věci** se rozumí snížení její hodnoty. Snížení hodnoty může být dočasné (věc lze opravit), či trvalé (věc je neopravitelná), kdy poškozená věc není schopna trvale či dočasně plnit svůj účel. Věc může neplnit svůj účel zcela nebo zčásti. I v případě poškození věci se může ze strany pachatele jednat o aktivní jednání či opomenutí určitého jednání.
- **Zcizením věci** dojde k trvalému převedení věci na jinou osobu, tedy k převodu vlastnictví. Může se jednat o prodej věci, darování věci apod.
- **Zatajením věci** spočívá v tom, že pachatel věc skryje a zatají, kde se věc nachází, a odmítne sdělit toto místo nebo se jinak pokusí toto místo utajit.
- **Neupotřebitelnou** se stane věc v důsledku jednání, které sice nespolečivalo v jejím zničení, ale podstata věci se natolik změnila, že věc nemůže plnit původní účel. Může se jednat například o situaci, kdy dojde ke zkažení odcizených potravin.
- **Zužitkováním věci** se rozumí využití k účelu, ke kterému je primárně určena, kdy ovšem dojde k jejímu úplnému využití či spotřebování, takže věc přestane v podstatě hmotně existovat. Může se jednat např. o vypití věci, použití látky obsahující drogu nebo vystřílení nábojů apod.
- **Jiným jednáním**, kterým dojde k zmařením uložení trestu propadnutí věci, se pak rozumí takové jednání pachatele, kterým nakládá s věcí tak, že dojde k zmaření propadnutí věci. Může se jednat např. o ponechání věci pachatelem na takovém místě, kde si ji může jako věc opuštěnou přivlastnit jiná osoba nebo ji může jiná osoba odcizit.

K výše uvedeným jednáním musí dojít předtím, než má být správní trest uložen. Výčet jednání, kterého se může dopustit pachatel a které má za následek uložení trestu propadnutí náhradní hodnoty, je demonstrativní, takže může dojít k uložení tohoto trestu i v případě jiného jednání pachatele, které má za následek, že věc přestala existovat nebo je v takovém stavu, že přestala plnit svůj účel.

V případě propadnutí náhradní hodnoty lze tento trest uložit až do výše, která odpovídá hodnotě věci, ohledně které měl být uložen trest propadnutí věci. Hodnotu věci je třeba vyjádřit v penězích. Hodnotu zpravidla zjistí

správní úřad na základě odborného vyjádření, popř. na základě znaleckého posudku.

Ve výroku rozhodnutí musí být přesně určena částka, která představuje propadnutí náhradní hodnoty. Tato částka musí být náležitě doložena, a to řádně provedeným dokazováním v rámci přestupkového řízení.

[**spoluvlastnictví věci**] Jak již bylo zmíněno, trest propadnutí náhradní hodnoty lze uložit pouze v případě, pokud by se jednalo o věc, která může být prohlášena za propadlou. Za propadlou však ve smyslu ust. § 48 odst. 2 ve spojení s § 53 odst. 1 písm. d) nemůže být prohlášena věc, která není ve výlučném vlastnictví pachatele, ale je v jeho spoluvlastnictví, tedy mu patří jen zčásti. V takovém případě se může rozhodovat o zabrání věci, a tedy o zabrání její náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 54 (srovnej komentář k § 47 odst. 2 a § 54).

K odstavci 2

[**nabytí vlastnictví k náhradní hodnotě**] Vlastníkem náhradní hodnoty se stává, stejně jako v případě trestu propadnutí věci, stát. Faktický převod náhradní hodnoty, resp. její předání státu, projedná přestupkový orgán s příslušným orgánem státu, který je oprávněn danou náhradní hodnotu převzít.

Z judikatury

NS 5 Tdo 335/2015: Propadnutí náhradní hodnoty podle § 71 odst. 1 tr. zákoníku není vázáno na existenci vztahu věci, jichž se propadnutí týká, ke spáchanému trestnému činu, který se vyžaduje v případě uložení trestu propadnutí věci podle § 70 odst. 1 tr. zákoníku. II. Uložit propadnutí náhradní hodnoty podle § 71 odst. 1 tr. zákoníku lze jen ohledně věci, která náleží výlučně pachateli trestného činu (srov. přiměřeně č. 46/1967-II. a č. 12/1969-II. Sb. rozh. tr.).

§ 50

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku

§ 50

(1) Zveřejnění rozhodnutí o přestupku lze uložit právnické nebo podnikající fyzické osobě, stanoví-li tak zákon. Při ukládání tohoto správního trestu dbá správní orgán na to, aby zásah do soukromí pachatele byl přiměřený povaze a závažnosti přestupku.

(2) Rozhodnutí o přestupku lze zveřejnit až po nabytí právní moci. Zveřejňuje se výroková část rozhodnutí o přestupku. Výroková část roz-

hodnutí, kterým se ukládá tento správní trest, obsahuje lhůtu, během níž se rozhodnutí zveřejní. Tato lhůta nesmí být kratší než 2 měsíce a delší než 6 měsíců a počíná běžet dnem nabytí právní moci rozhodnutí.

(3) Zveřejnění rozhodnutí o přestupku se provádí zveřejněním ve veřejném sdělovacím prostředku a vyvěšením na úřední desce správního orgánu.

(4) Zveřejnění rozhodnutí o přestupku vyvěšením na úřední desce správního orgánu provede na vlastní náklady správní orgán, který rozhodnutí vydal v prvním stupni, a to nejméně po dobu 15 dnů a nejdéle po dobu 2 měsíců.

(5) Zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve veřejném sdělovacím prostředku, který určí správní orgán, zajistí správní orgán na náklady pachatele.

(6) Je-li pravomocné rozhodnutí, jímž byl uložen správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku (dále jen „původní rozhodnutí“), zrušeno v přezkumném nebo novém řízení o přestupku anebo v soudním řízení správním, správní orgán nebo soud, který původní rozhodnutí zrušil, informuje do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se původní rozhodnutí ruší, o takovém rozhodnutí správní orgán, který původní rozhodnutí vydal; správní orgán, který původní rozhodnutí vydal, zveřejní každé pravomocné rozhodnutí, kterým se původní rozhodnutí ruší, a to na vlastní náklady a obdobným způsobem, jakým bylo zveřejněno původní rozhodnutí.

(7) Obsahem zveřejněného rozhodnutí o přestupku nesmějí být údaje umožňující identifikaci jiné osoby než pachatele.

Důvodová zpráva

*Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku může být v případě právnických osob efektivním správním trestem, jak to dokládá zkušenost zemí, kde je tento trest vůči právnickým osobám uplatňován (např. Francie). Obdobný trest nově zakotvuje též zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Vzhledem k tomu, že dobrá pověst je pro právnickou osobu značnou hodnotou, lze předpokládat, že hrozba tímto správním trestem může mít určitý odstrašující účinek. Ze stejného důvodu je však správní trest značným zásahem do postavení právnické osoby, a bude proto nutné dobře vážit jeho uplatnění v konkrétním případě. Také s ohledem na přís-
nost tohoto správního trestu bude jeho uložení možné jen tehdy, pokud tak stanoví zákon. Jedním z účelů tohoto správního trestu je nutnost informovat veřejnost o nekalých obchodních praktikách právnických nebo podnikajících fyzických osob, které tedy z povahy věci často (v důsledku svého závadného chování typicky v obchodním styku)*

ani dobré pověsti požívat nemohou. Uvedený správní trest byl nově zvolen právě pro difamační účinek, který jej provází. I proto tedy není cílen na „běžné“ fyzické osoby. Zveřejnění rozhodnutí o přestupku nesmí obsahovat údaje umožňující identifikaci jiné osoby než pachatele. Výkon správního trestu bude probíhat náhradním výkonem nebo opakovaným ukládáním donucovacích pokut podle správního řádu, a proto není nutné jeho výkon výslovně upravovat v tomto zákoně.

V odstavci 2 je upravena lhůta, ve které se musí rozhodnutí zveřejnit (tedy kdykoliv během této lhůty). Tuto lhůtu je třeba odlišovat od doby upravené v odstavci 4, po kterou musí být rozhodnutí zveřejněno vyvěšením (tedy po celou tuto dobu).

Veřejným sdělovacím prostředkem ve smyslu tohoto ustanovení může být například tisk, televize, rozhlas, Obchodní věstník, internet, může jít o veřejný sdělovací prostředek celostátní či regionální. Bude záležet na okolnostech konkrétního případu, jaký veřejný sdělovací prostředek bude zvolen jako nejvhodnější.

S ohledem na široký rozsah a dynamické možnosti veřejných sdělovacích prostředků a další navazující formy zpracování v nich publikovaných informací (včetně sítě internet) se stanoví pravidlo pro zveřejňování údajů umožňujících identifikaci pachatele, které mohou být negativní a citlivé povahy. Správní orgán bude moci uložit pouze takový způsob zveřejnění rozhodnutí o přestupku, který je přiměřený povaze a závažnosti konkrétního činu, a to se zvláštním zřetelem k soukromí pachatele a dalších osob, které mohou být zveřejněním rozhodnutí o přestupku potenciálně dotčeny, tedy zejména osob pachateli blízkých.

Dále je výslovně upraven případ, kdy dojde ke zrušení pravomocného rozhodnutí, jímž byl uložen správní trest zveřejnění rozhodnutí, s tím, že každé pravomocné rozhodnutí, kterým bylo soudem nebo správním orgánem zrušeno původní rozhodnutí, správní orgán prvního stupně zveřejní stejným způsobem, jakým zveřejnil původní rozhodnutí.

Komentář

[zveřejnění rozhodnutí o přestupku] Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku představuje nový druh trestu, který předchází přestupkový zákon neznal a neupravoval. Jedná se o trest, který svým smyslem a účelem odpovídá uveřejnění rozsudku podle § 23 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim a historicky se podobá veřejné důtce, kterou znala právní úprava zrušená zákonem č. 200/1990 Sb. Vedle trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku lze pachateli uložit i jiné druhy správních trestů.

V předmětném ustanovení je upravena možnost uložení tohoto trestu, způsob jeho realizace, včetně postupu při zrušení rozhodnutí o přestupku, kterým byl uložen trest zveřejnění rozhodnutí, v přezkumném řízení, v novém řízení anebo v soudním řízení správním.

K odstavci 1

[subjekt trestu] Správní trest spočívá v tom, že dojde k zveřejnění rozhodnutí správního úřadu o tom, že se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba dopustila přestupku ve veřejném sdělovacím prostředku a vyvěšením na úřední desce správního úřadu, takže se skutečností, že se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustila přestupku, se seznámí veřejnost.

Daný trest nelze uložit pachateli, který je fyzickou osobou, s výjimkou případu, kdy se jedná o podnikající fyzickou osobu, a dále jej lze uložit pouze právnické osobě a vždy pouze tehdy, pokud tak výslovně stanoví zákon u konkrétní skutkové podstaty přestupku. Z dikce zákona lze dovodit, že daný trest může být uložen pouze za protiprávní jednání, kterého se podnikající fyzická osoba dopustila v rámci své podnikatelské činnosti a právnická osoba pak při takové činnosti, která je předmětem její činnosti daná zákonem nebo zapsaná jako předmět činnosti ve veřejném rejstříku. Zde je nutno mít na zřeteli, že zákon možnost uložení daného trestu váže k právnickým osobám jako takovým. Zveřejnit rozhodnutí tak lze i v případě neziskových právnických osob, zapsaných spolků, zapsaných ústavů apod., pokud se protiprávního jednání dopustí v přímé souvislosti s jejich činností.

Trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku nelze uložit nikdy fyzické osobě, která se dopustila přestupku, a to ani tehdy, pokud by byla jediným společníkem a statutárním orgánem právnické osoby, které takový trest uložit lze, pokud nebyl přestupek spáchán v souvislosti s její činností. Přestupkový orgán musí přesně rozlišovat subjekt přestupku, kterému je trest ukládán.

[princip proporcionality zásahu] I v případě, že zákon uložení tohoto druhu trestu připouští, musí správní úřad při rozhodování o tom, zda jeho uložení je na místě, zvažovat, zda takový zásah do soukromí je přiměřený povaze a závažnosti spáchaného přestupku.

Zákonodárce v zákoně použil legislativní zkratku „soukromí“, kterou pochopitelně nelze u právnických osob dovozovat, neboť tyto žádné soukromí nemají. V jejich případě zákonodárce měl nepochybně na mysli jejich goodwill neboli jejich dobré jméno a pověst. Soukromí je však nutno posuzovat u podnikajících fyzických osob, ale též u fyzických osob v angažmá dotčených právnických osob zvláště tam, kde jsou tyto s dotčenými právnickými osobami přímo personifikovatelné.

Přestupkový orgán tedy musí přihlížet ke konkrétní závažnosti přestupku a jeho povaze, ale i ochraně soukromí osob blízkých pachateli nebo

jiných osob, které byly spáchaným přestupkem dotčeny, a fyzických osob v angažmá osob právnických, které jsou pachateli. Je tomu tak proto, že trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku představuje nepochybně citelný zásah do postavení právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, které tento druh trestu velmi postihuje, zejména v oblasti jejich činnosti, kdy ovšem uloženým trestem mohou být dotčeny i třetí osoby.

Kritéria povahy a závažnosti přestupku demonstrativně blíže rozvádí ustanovení § 38. Příkladem, kdy bude uložení tohoto trestu zpravidla na místě, je oblast ochrany spotřebitele. Může se jednat např. o činnost právnické osoby, která cíleně zaměřuje své nekalé obchodní praktiky na určitou skupinu lidí, kteří jsou nějakým způsobem znevýhodněni proti ostatním skupinám (např. vyšším věkem).

Posuzování proporcionality zásahu do osobnostní sféry podnikající fyzické osoby nebo do obdobné sféry právnické osoby či fyzických osob v jejím angažmá je předmětem správního uvážení přestupkového orgánu, kde tento hodnotí všechny relevantní skutečnosti jak jednotlivě, tak ve vzájemných souvislostech a odráží je v odůvodnění rozhodnutí o přestupku v části týkající se trestu, které musí zdůvodnit přezkoumatelným způsobem s uvedením úvah, kterými se při svém rozhodování řídil tak, jak mu to ukládá ust. § 68 odst. 3 s. ř.

K odstavci 2

[**okamžik a rozsah zveřejnění**] Vlastní realizace trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku připadá v úvahu až po právní moci rozhodnutí, kterým byl trest uložen. Lhůty k zveřejnění tedy začínají běžet ode dne, který následuje po dni, kdy rozhodnutí o přestupku nabylo formální právní moci. Tímto dnem začínají běžet lhůty dané tímto ustanovením.

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku spočívá v tom, že musí být zveřejněna výroková část rozhodnutí [blíže viz § 93 odst. 1 písm. a)–c), e)–i), odst. 2], tedy nezveřejňuje se odůvodnění rozhodnutí. Zveřejní-li přestupkový orgán výrokovou část, musí tak učinit ve stejné podobě a rozsahu, v jakém je uvedena ve stejnopise rozhodnutí založeném ve správním spise. Rozhodne-li přestupkový orgán o uložení trestu o zveřejnění rozhodnutí, není oprávněn zveřejňovanou výrokovou část jakkoliv krátit či doplňovat jakýmkoliv komentářem.

Zákonodárce přesně neurčuje formu zveřejnění ve sdělovacích prostředcích, předpokládá se, že se jedná o jednorázové zveřejnění. Rozhodnutí o přestupku může být zveřejněno jak v celostátním, tak regionálním médiu. Může se jednat o tisk (noviny nebo časopis), ale i rozhlasové nebo televizní

vysílání nebo o sdělovací prostředek dostupný prostřednictvím počítačové sítě (internet). V souvislosti se zveřejněním rozhodnutí prostřednictvím internetu je však třeba uvést, že informace je k dispozici po takovou dobu, než je administrátorem vymazána.

[náležitosti výroku o trestu] Ve výroku rozhodnutí tedy správní úřad rozhodne, že právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba je vinna spácháním určitého přestupku, uvede popis skutku, právně ho kvalifikuje, včetně toho, že se jako jeden z trestů či samostatný trest ukládá zveřejnění rozhodnutí ve sdělovacím prostředku. Zároveň ve výroku musí být určena lhůta, během níž se musí rozhodnutí zveřejnit.

Ve výroku rozhodnutí tedy musí být výslovně uvedeno, že rozhodnutí o přestupku musí být zveřejněno např. ve lhůtě 3 měsíců od právní moci rozhodnutí. Neznamená to ovšem, že rozhodnutí musí být uveřejněno přesně za tři měsíce, postačí, jestliže do tří měsíců bude rozhodnutí zveřejněno v určeném sdělovacím prostředku. Lhůtu k tomuto zveřejnění je třeba odlišovat od lhůty, kterou má úřad k zveřejnění rozhodnutí na své úřední desce (blíže viz odst. 4 tohoto ustanovení).

[časové omezení] Jak již bylo naznačeno, ve výrokové části musí správní úřad, který ukládá tento druh trestu, uvést přesnou lhůtu, během níž je nutno rozhodnutí zveřejnit. Správní úřad nestanoví přesné datum zveřejnění, ale určí lhůtu, během které je nutno rozhodnutí zveřejnit ve veřejném sdělovacím prostředku. Je tomu tak proto, že stanovení přesného data by v praxi mohlo vést k nerealizovatelnosti trestu, kdy v době jeho ukládání není známo, zda rozhodnutí nabude právní moci. Lhůta nesmí být kratší než dva měsíce a delší než šest měsíců od právní moci rozhodnutí.

Problém může nastat v případě, že přestupkový orgán ke zveřejnění využije sdělovací prostředek, který má elektronickou formu (internet). Zde pak musí zajistit, aby rozhodnutí bylo po uplynutí stanovené lhůty z elektronické formy sdělovacího prostředku zcela odstraněno, a to včetně možnosti jeho vyhledání fulltextovým vyhledávačem v archivu sdělovacího prostředku. Jinak řečeno, po uplynutí šesti měsíců by již nemělo být rozhodnutí přístupné v jakékoliv elektronické formě sdělovacího prostředku. Naznačený závěr se netýká informací nacházejících se v elektronické formě sdělovacího prostředku nikoliv z důvodu správního trestu, ale uveřejněných v rámci běžné žurnalistiky.

Nezajistí-li přestupkový orgán ukončení zveřejňování rozhodnutí o přestupku po určené lhůtě, jedná se o nesprávný úřední postup zasahující osobnostní či podnikatelskou sféru pachatele. Právě s vědomím případných

rizik při zajištění ukončení zveřejňování rozhodnutí, zejména v elektronických sdělovacích prostředcích, v návaznosti na zajištění proporcionality zásahu směrem k pachateli by měl přestupkový orgán zvažovat uložení tohoto trestu a v jakých sdělovacích prostředcích dojde ke zveřejnění.

V praxi může nastat i situace, kdy před zveřejněním rozhodnutí o přestupku přizná soud odkladný účinek daného rozhodnutí. Je-li následně žaloba zamítnuta, nelze již rozhodnutí zveřejnit, pokud uplynula zákonem stanovená maximální lhůta pro zveřejnění, neboť zákon neupravuje možnost přerušování lhůty dle ust. § 50 odst. 2 po dobu soudního přezkumu.

K odstavci 3

[forma zveřejnění] V tomto odstavci je upraveno, jak se provádí realizace trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Jak již bylo naznačeno, zveřejnění se provádí zveřejněním ve sdělovacím prostředku a vyvěšením na úřední desce úřadu, který ve věci rozhodl. Zákonodárce stanovil, že obě formy zveřejnění musí být provedeny současně. Nelze tedy rozhodnutí o přestupku zveřejnit jedním, nebo druhým způsobem.

Z dikce zákona lze gramatickým výkladem dovodit, že rozhodnutí o přestupku může být jako trest zveřejněno pouze v jednom veřejném sdělovacím prostředku. Pokud tedy přestupkový orgán rozhodne o zveřejnění v tištěném vydání konkrétního média, nelze již trest vykonat zveřejněním též v elektronické formě daného média provozovaného stejným vydavatelem, neboť se zpravidla jedná o jiný sdělovací prostředek.

[veřejný sdělovací prostředek] Veřejným sdělovacím prostředkem se rozumí např. tisk, televize, rozhlas, elektronické sdělovací prostředky, kdy také může být rozlišován veřejný sdělovací prostředek s celostátní působností či regionální sdělovací prostředek. Rozhodujícím kritériem je, že se musí jednat o sdělovací prostředek přístupný veřejnosti bez omezení. To však neznamená, že musí jít o bezplatně přístupný sdělovací prostředek, což by vylučovalo většinu tištěných médií, která nemají současně elektronickou formu dostupnou dálkovým přístupem. Za veřejné sdělovací prostředky však nelze považovat takové, které jsou přístupné jen selektivně určenému přístupu čtenářů, popř. takové, kde se přístup k nim omezuje nejrůznějšími podmínkami.

Určení, ve kterém prostředku bude rozhodnutí zveřejněno, je předmětem správního uvážení přestupkového orgánu, kdy tento rozhoduje podle kritéria efektivity, tedy volí takový sdělovací prostředek, kde při zachování poměru „cena–výkon“ lze dosáhnout oslovení co nejširšího okruhu čtenářů. Při určení sdělovacího prostředku, ve kterém má být rozhodnutí zve-

řejněno, by měl úřad rovněž přihlídnout i k tomu, jaký měl spáchaný pře-
stupek vliv na veřejné mínění a zda negativní jednání pachatele bylo spíše
regionální, či celostátní, a podle tohoto zvolit sdělovací prostředek.

Vzhledem k tomu, že veřejný sdělovací prostředek, v němž bude roz-
hodnutí zveřejněno, volí přestupkový orgán, je tento povinen primárně nést
veškeré náklady spojené se zveřejněním, kdy dle ust. § 50 odst. 5 př. ř. ná-
sledně tyto náklady uplatní vůči pachateli, a to rozhodnutím o nákladech
řízení dle ust. § 79 s. ř.

Z tohoto pohledu je pak nutno respektovat veškeré podmínky a ome-
zení daná zákonem o zadávání veřejných zakázek, neboť v případě výběru
sdělovacího prostředku, kde je rozhodnutí zveřejňováno, se jedná o veřej-
nou zakázku. Selektivní přístup ke konkrétnímu sdělovacímu prostředku,
popř. preference některého z nich, pak může rovněž narušit veřejnou soutěž
nepřípustnou veřejnou podporou.

Zákonodárce neřeší, jakým způsobem je přestupkový orgán schopen
prosadit zveřejnění rozhodnutí o přestupku v případě, kdy žádný z oslo-
vených sdělovacích prostředků není ochoten rozhodnutí požadovaným
způsobem zveřejnit. Zde je nutno zdůraznit, že pro zveřejnění rozhodnutí
je přestupkový orgán časově omezen šesti měsíci následujícími po právní
moci předmětného rozhodnutí. Pokud bychom přistoupili na úvahu, že
zveřejnění rozhodnutí je povinností sdělovacího prostředku, lze si takový
požadavek vynutit cestou Rady pro rozhlasové a televizní vysílání maxi-
málně vůči veřejnoprávní televizi či rozhlasu, nikoliv však vůči soukromo-
právním subjektům.

Ukládání trestu nelze obcházet tím, že přestupkový orgán bude inici-
ativně a sám poskytovat informace o výsledcích přestupkových řízení ve-
řejným sdělovacím prostředkům jiným způsobem, například postupem dle
zák. č. 106/1999 Sb. či dle tiskového zákona. Takový postup by byl obcháze-
ním tohoto zákona, neboť takovým zveřejněním by fakticky došlo při zve-
řejnění identity pachatele k prakticky stejnému účinku, jako pokud by bylo
rozhodnuto o zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

§ 50

[úřední deska] Podle § 26 odst. 1 s. ř. každý správní úřad zřizuje úřední
desku, která musí být nepřetržitě veřejně přístupná. Pro orgány územního
samosprávného celku se zřizuje jedna úřední deska. Obsah úřední desky se
zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup. Správní úřad, který
rozhodl o uložení trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, je tedy povinen
sám v případě uložení tohoto trestu rozhodnutí o přestupku zveřejnit na své
úřední desce.

Rozhodnutí o přestupku se na úřední desce zveřejňuje za podmínek daných ust. § 50 odst. 4 př. ř.

K odstavci 4

[**vyvěšení na úřední desce**] Realizaci trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku zveřejněním na úřední desce provádí správní úřad, který rozhodl v prvním stupni sám, na vlastní náklady. Je povinen rozhodnutí uveřejnit nejméně 15 dnů a nejdéle 2 měsíce, kdy k zveřejnění může přistoupit stejně jako v případě zveřejnění ve veřejném sdělovacím prostředku až po právní moci rozhodnutí.

Uvedené lhůty jsou nepřekročitelné. Při počítání lhůty k vyvěšení je třeba vycházet z ustanovení § 40 s. ř.

K odstavci 5

[**zajištění provedení výkonu trestu**] Z dikce tohoto odstavce lze dovést, že zveřejnění rozhodnutí nerealizuje sám pachatel, ale že ho fakticky zajišťuje správní úřad, který rozhodnutí vydal v prvním stupni. Jedná se o podstatnou změnu proti § 23 odst. 2 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení o nich, které upravuje uveřejnění rozsudku jako druhu trestu, kdy podle tohoto ustanovení uveřejnění rozsudku zajišťuje odsouzená právnická osoba. Jinak řečeno, pachatel nemůže zajistit realizaci tohoto trestu tím, že by dobrovolně zařídil uveřejnění rozhodnutí. Není však vyloučeno, aby pachatel při provádění výkonu trestu se správním úřadem spolupracoval, např. tím, že by sám náklady spojené se zveřejněním uhradil a nečekal, až k tomu bude vyzván.

Jak již bylo uvedeno, to, kde bude rozhodnutí zveřejněno, určí přestupkový orgán, který je při výběru konkrétního sdělovacího prostředku vázán zásadami ust. § 50 př. ř. včetně v něm uvedených omezujících podmínek při respektování mezí správního uvážení. Vedle zásady efektivity trestu při zvažování proporcionality zásahu do osobnostní sféry pachatele je přestupkový orgán při výběru konkrétního sdělovacího prostředku určeného v případě, že je tak činěno za úplatu, povinen respektovat zásadu transparentnosti, účelnosti, hospodárnosti a zákazu diskriminace. Při rozhodování o takovém výběru je zapovězeno navodit poskytováním takových informací konkrétnímu sdělovacímu prostředku konkurenční výhodu s cílem zvýšit jeho prodejnost či sledovanost. Jediným cílem by proto mělo být zajištění řádného výkonu daného trestu.

Jinými slovy řečeno, zveřejňování rozhodnutí ve sdělovacím prostředku vlastněném městem, jehož součástí je příslušný přestupkový orgán, by

nemělo být vedeno úmyslem zvýšit sledovanost tohoto prostředku, kdy samozřejmě hledisko úspory finančních prostředků je motivací legitimní. Pokud by nastala situace, že se vedle obcí vlastněného sdělovacího prostředku přihlásí i jiný veřejný sdělovací prostředek, měl by výběr proběhnout zcela v souladu se zásadami zadávání veřejných zakázek, neboť i kdyby byly náklady na zveřejňování nulové, je příslušnému subjektu způsoben zisk spočívající v ovlivnění prodejnosti či sledovanosti daného sdělovacího prostředku.

Zveřejňování rozhodnutí o přestupku by mělo být prováděno důstojným způsobem v úřední formě oznámení, a to vždy stejným způsobem bez ohledu na osobu pachatele. Podmínky a konkrétní forma zveřejnění rozhodnutí by měly být určeny přestupkovým orgánem, kdy sdělovací prostředek je povinen takto stanovenou formu respektovat.

Vzhledem k tomu, že pro zveřejnění rozhodnutí o přestupku je v ust. § 50 odst. 2 a 4 stanovena kogentní a nepřekročitelná lhůta, je odvolací úřad po rozhodnutí o řádném opravném prostředku a nabytí právní moci daného rozhodnutí povinen věc bezodkladně se správním spisem vrátit nalézacímu úřadu k zajištění výkonu rozhodnutí. Takto by měl odvolací úřad postupovat v řádu jednotek dnů, aby měl nalézací správní úřad dostatečný časový prostor rozhodnutí zveřejnit stanoveným způsobem. Jakékoliv průtahy vedoucí k ohrožení výkonu rozhodnutí jsou nesprávným výkonem veřejné moci, který v konečném důsledku může umožnit pachateli vyhnout se potrestání.

[náklady zveřejnění] Náklady spojené se zveřejněním rozhodnutí nese pachatel, jeho neochota tyto náklady hradit by neměla být důvodem nevykonatelnosti daného trestu. Zákon sice nepřipouští možnost požadovat po pachateli zálohu na úhradu nákladů, umožňuje však tyto náklady po úhradě požadovat po pachateli jako náklady řízení spojené s výkonem trestu. Lze dovodit, že náklady spojené se zveřejněním rozhodnutí, pokud vzniknou, uhradí přestupkový orgán, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, kdy tento následně o daných nákladech rozhodne postupem dle ust. § 79 s. ř. a jejich úhradu uloží pachateli.

§ 50

Náklady zveřejnění rozhodnutí by neměly být dalším trestem a jejich výše by měla respektovat zásadu proporcionality zásahu státu, tentokrát do ekonomické sféry pachatele. Za nepřiměřené lze považovat náklady na zveřejnění například v televizi ve výši shodné s reklamními sazbami, obdobně lze uvažovat o těchto nákladech v jiných, zejména celostátně působících sdělovacích prostředcích, pokud by tyto za zveřejnění poža-

dovaly stejné náklady, které požadují za komerční reklamu. Tyto náklady by tedy měly být srovnatelné především s výší případně uložené pokuty nebo charakterem jiné uložené sankce. Jest zapovězena motivace přestupkového orgánu prostřednictvím povinnosti hradit dané náklady jakkoliv vědomě navyšovat peněžitou sankci nebo jiný ekonomický dopad na pachatele.

Informace o nákladech úřadu spojené se zveřejňováním rozhodnutí včetně informací o způsobu výběru sdělovacího prostředku jsou informacemi, které je přestupkový orgán povinen k žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb. poskytnout při respektování ochrany citlivých údajů účastníků řízení.

K odstavci 6

[postup při zrušení rozhodnutí o zveřejnění] V tomto odstavci je naznačeno, jak je nutno postupovat, pokud původní pravomocné rozhodnutí o zveřejnění rozhodnutí o přestupku je následně zrušeno v přezkumném řízení (blíže viz § 100), v novém řízení o přestupku (blíže viz § 99) nebo v soudním řízení správním. Předpokladem aplikace tohoto odstavce je skutečnost, že rozhodnutí, kterým byl uložen trest, bylo realizováno, tedy že došlo k zveřejnění tohoto rozhodnutí. Jinak se uvedený odstavec nepoužije, neboť smyslem tohoto ustanovení je náprava důsledků, které nastaly pachateli zveřejněním rozhodnutí.

Pokud tedy dojde k realizaci trestu a následuje pravomocné rozhodnutí, kterým byl tento trest zrušen, je povinen správní úřad nebo soud, který pravomocné rozhodnutí zrušil, informovat o tomto úřad, který původní rozhodnutí vydal. Byť zákon uvádí, že tyto orgány mají povinnost úřad informovat, lze se domnívat, že tuto povinnost splní tím, že kopii svého rozhodnutí s doložkou právní moci tomuto správnímu úřadu zašlou. V tomto směru je třeba poukázat na skutečnost, že úřad, který původní rozhodnutí vydal, musí mít k dispozici rozhodnutí o zrušení původního rozhodnutí a musí ho uveřejnit. Uvedenou povinnost musí správní úřad nebo soud, který předchozí pravomocné rozhodnutí zrušil, vždy splnit do 30 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým se původní rozhodnutí zrušilo.

§ 50

V dané souvislosti pak zejména soud nečeká na písemné vyhotovení rozsudku ani jeho oznámení účastníkům a o vyhlášení vyrozumí nalézací správní úřad v zákonem stanovené době. Správní úřad, který rozhodnutí o přestupku obsahující trest jeho zveřejnění zrušil v řízení o mimořádném opravném prostředku, takto postupuje ve stanovené lhůtě poté, kdy své rozhodnutí oznámí účastníkům. Vyrozumění nemá formu rozhodnutí, nýbrž

je procesním úkonem, který se oznamuje dotčenému úřadu. Tento je po obdržení takové informace povinen postupovat bez zbytečných odkladů.

Následně musí úřad, který původní rozhodnutí vydal, zveřejnit pravomocné rozhodnutí o zrušení tohoto rozhodnutí na své vlastní náklady a obdobným způsobem, jakým bylo zveřejněno původní rozhodnutí o přestupku. Pokud je stanoveno, že má být použit obdobný způsob zveřejnění, mělo by se v praxi jednat v podstatě o stejný způsob, jakým bylo zveřejněno rozhodnutí o přestupku, jestliže je to objektivně možné. Tedy jestliže původní rozhodnutí bylo zveřejněno v tisku, mělo by být rozhodnutí o zrušení tohoto rozhodnutí uveřejněno ve stejném tisku, a pokud je to možné, na stejné straně. Pokud to není možné, např. proto, že příslušné noviny přestaly existovat, pak by mělo dojít k zveřejnění rozhodnutí v tisku, který z hlediska okruhu čtenářů je srovnatelný s původními novinami co do hlediska obsahu i počtu čtenářů. V zájmu naplnění účelu zákona by mělo být dané rozhodnutí zveřejněno tak, aby bylo čtenářům či posluchačům zřejmé, že došlo ke zrušení již zveřejněného rozhodnutí, tedy aby si mohli obě rozhodnutí k sobě přiřadit.

Stejně tak musí úřad rozhodnutí, kterým bylo zrušeno původní rozhodnutí, zveřejnit i na své úřední desce, kdy by tak měl učinit po dobu odpovídající době zveřejnění původního rozhodnutí.

Rozhodnutí o zrušení původního rozhodnutí by měl správní úřad zveřejnit v přiměřené lhůtě, tedy jakmile to bude objektivně možné, když lze připustit určitou časovou potřebu pro zajištění zveřejnění. Nemělo by ovšem docházet k nedůvodným průtahům, které by ve svých důsledcích vedly k tomu, že by toto ustanovení postrádalo smysl.

[náklady zveřejnění rozhodnutí o zrušení] Veškeré náklady spojené se zveřejněním rozhodnutí o zrušení předchozího rozhodnutí nese správní úřad, který původní rozhodnutí vydal a který je též zveřejnil. Lze předpokládat, že tyto náklady by měly být stejné jako náklady zveřejnění, které hradil pachatel. Pokud takové náklady přestupkový orgán uhradí, může se jednat o škodu vzniklou nesprávným úředním postupem, kterou je pak konkrétní státní orgán či jiný správní úřad v souladu se svými povinnostmi povinen požadovat v regresním řízení po tom, kdo tuto škodu způsobil. Nečinnost při regresním vymáhání této škody je nesprávným výkonem veřejné moci, který může představovat až porušení povinností konkrétní osoby při správě cizího, v daném případě veřejného majetku.

Informace o nákladech správního úřadu spojené se zveřejňováním rozhodnutí o přestupku, a zejména pak informace o nákladech spojených se

zveřejňováním rozhodnutí, kterými jsou tato rozhodnutí rušena, včetně regresního vymáhání těchto nákladů jako škody, jsou informacemi, které je přestupkový orgán povinen na žádost dle zákona č. 106/1999 Sb. poskytnout při respektování ochrany citlivých údajů účastníků konkrétních řízení.

K odstavci 7

[ochrana osobních a citlivých údajů] Zákonodárce výslovně zakotvil povinnost ochrany osobních a citlivých údajů třetích osob, odlišných od pachatele. Jedná se zejména o poškozené, osoby přímo postižené spácháním přestupku, svědky či jiné účastníky řízení, pokud jsou ve výrokové části zveřejňovaného rozhodnutí výslovně a identifikovatelným způsobem uvedeni. Zde je nutno zdůraznit, že se jedná nejen o údaje, které takovou osobu přímo identifikují, ale i údaje, které k její identifikaci mohou vést, tedy ty, které danou osobu činí určitelnou.

Při zveřejňování nesmí být v rozhodnutí údaje, které by umožňovaly identifikaci jiných osob než pachatele. Musí se tedy provést důsledná anonymizace těchto osob zpravidla tím, že se uvedené údaje ve výrokové části překryjí tak, aby tyto byly pro čtenáře nečitelné a ze zveřejněného textu rozhodnutí jinak neodvoditelné.

Jistá technická obtíž může nastat v případě, pokud by bylo rozhodnutí o přestupku zveřejňováno v televizi či v rozhlase, kde je jeho obsah čten. I v tomto případě je nutno dané údaje vypustit, tedy při čtení je vynechat, což může mít vliv na případnou srozumitelnost rozhodnutí. Přestupkový orgán by v takovém případě měl s ohledem na ochranu údajů uvedených osob k dané skutečnosti přihlídnout při volbě sdělovacího prostředku, kde hodlá dané rozhodnutí o přestupku zveřejnit.